

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 20 (1024)

28

ЯНВАРЬ СЕШАНБА 1958 ЙИЛ

БАХОСИ 20 ТИЙИН

Улуғ Октябрь социалистик революциясига қирқ йил тўлган. 1957 йилда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг бажарилиш якунлари СССР социалистик экономикасининг тўхтовсиз ўсиб бораётганлигидан далолат беради ҳамда совет халқи КПСС XX съездининг қарорларини амалга ошира бориб, халқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда, ўз моддий фаровонлигини ва маданий савиясини янада оширишда янги муваффақиятларга эришганлигини кўрсатади.

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1957 йилда бажарилиш якунлари тўғрисида

СССР Министрлар Совети ҳузурдаги Марказий Статистика бошқармасининг ахбороти

1957 йилда sanoatning, қишлоқ хўжалигининг ва транспортнинг ривожланиши, капитал қурилишининг ўсиши, ишчи ва хизматчилар сонининг ўзгариши ҳамда халқ моддий фаровонлигининг ва маданий савиясининг юксалиши қуйидаги рақамлардан кўриниб турибди:

I.

САНОАТ

КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг ва СССР Олий Совети VII сессиясининг қарорларига мувофиқ sanoat ва қурилишни бошқаришни қайта қурилади ҳамда социалистик муносабатнинг авж олдирилиши меҳнаткашларнинг икки қисмига қараганда янада юксалтиришга, ишлаб чиқариш планларини тўла ва ошириб бажариш учун янги ички резервларни аниқлашга ёрдам берилади. Халқ хўжалик планига 1957 йилда sanoat маҳсулоти ишлаб чиқариши 7,1 процент, шу жумладан ишлаб чиқариш воситалари ишлаб чиқариши («А» группаси) 7,8 процент ҳамда истеъмол буюмлари ишлаб чиқариши («Б» группаси) 5,9 процент кўпайтириш кўзда тутилган эди.

Давлат планининг бу топшириги анча ошириб бажарилди. 1957 йилда sanoat маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 1956 йилдагига нисбатан 10 процент кўпайди, шу жумладан «А» группаси, дастлабки маълумотларга кўра, 11 процент, «Б» группаси—8 процентдан зиёд кўпайди.

Иттифоқчи республикаларнинг ҳаммаси 1957 йилги давлат планини ялпи маҳсулот нисбатидан ва энг муҳим маҳсулот турларининг кўпчилиги бўйича муддатидан илгари бажарди.

Айрим иттифоқчи республикаларда sanoat планининг бажарилиши ва ялпи маҳсулотнинг кўпайиши қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди:

1957 йилги планнинг бажарилиш проценти	1957 йилда 1956 йилдагига нисбатан процент ҳисобида
РСФСР	104
Украина ССР	104
Белоруссия ССР	106
Ўзбекистон ССР	105
Қозғоғистон ССР	103
Грузия ССР	104
Озарбайжон ССР	102
Литва ССР	110
Молдавия ССР	113
Латвия ССР	109
Қирғизистон ССР	103
Тожикистон ССР	105
Арманистон ССР	102
Туркменистон ССР	104
Эстония ССР	108

Халқ хўжалиги кенгашларининг sanoati ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик планини 104 процент бажарди.

Sanoatni бошқариш қайта қурилгандан кейин план топшириқлари бундан аввалги йилнинг тегишли давридагига нисбатан анча юксак даражада бажарилди. 1956 йилнинг иккинчи ярмида sanoat ялпи маҳсулоти ишлаб чиқариш плани 102 процент бажарилган бўлса, 1957 йилнинг иккинчи ярмида 104 процентдан ортиқ бажарилди. Шу билан бирга Халқ хўжалиги кенгашларига қарашиб корхоналарнинг маҳсулоти 1956 йилнинг иккинчи ярмидагига нисбатан 11 процент кўпайди.

Ишлаб чиқариш планини бажариётган sanoat корхоналарининг сони 1956 йилнинг иккинчи ярмидагига нисбатан, яъни корхоналар миқдорларининг ва бошқармаларнинг қарамонига бўлган вақтдагига нисбатан камайди.

1957 йилда sanoat ялпи маҳсулоти ишлаб чиқариш планини барча Халқ хўжалиги кенгашлари тўла ва ошириб бажарилди.

Sanoatning айрим тармоқлари бўйича ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш қуйидаги кўпайди:

1957 йилда давлат sanoatining ялпи маҳсулоти 1956 йилдагига нисбатан процент ҳисобида	
Қора металлургия	107
Рангли металлургия	110
Қўмир sanoati	106
Нефть чиқариш sanoati	118
Нефтни қайта ишлаш sanoati	117
Электростанциялар	111
Машинасозлик ва металл ишлаш	114
Химия ва резина sanoati	111
Бинокорлик материаллари sanoati	123
Ўрмон, қоғоз ва ёғочсозлик sanoati	109
Ўғит sanoat	106
Озиқ-овқат sanoati	110
Шу жумладан:	
Ўғит sanoati	118
Ёғ, пишлоқ sanoati ва бошқа сўт маҳсулотлари ишлаб чиқариш	117
Оғир sanoat соҳасида маҳсулотнинг кўпгина энг муҳим турларини чиқариш ва ишлаб чиқариш, шу жумладан қўмир, нефть, сланецлар, торф чиқариш, тозаланган мис, алюминий, рух, қўроғини, молибден маҳсулоти, магний ва магнийли қотимша, қалайи, симоб, титан, пўлат трубаалар, кокс, бензин, керосин, дизель ёнғисини, автол, дизель мойи ва трансформатор мойи, синтетик аммиак, синтетик каучук, авто-	

мобиль покрывалари, олтингурут кислотаси, минерал ўғитлар, каустик ва кальцийлаштирилган содалар, химик ускуналар, электродвигателлар, электровакуум приборлар, темирчилик-пресс машиналари, юк автомобиллари ва энгли автомобиллар, автобуслар, шарикли ва роликли подшипниклар, тракторлар, трактор плуглари, культиватор ва косилкалар, дон комбайнлари, маккажўхори йиғиштириш комбайнлари, шунингдек цемент, асбест, шифер, кристаллик графит, ёпиштирилган фанера, целлюлоза, картон ва бошқа хил маҳсулотлар ишлаб чиқариш йиллик плани ошириб бажарилди.

Кенг истеъмол товарларидан: ип-газлама, жуи газлама, зигир толасидан тўқилган ва шойи газлама, сунъий тоза, кўп пойфаал, пайпоқлар, ички ва устки трикотаж, қоғоз, соатлар, фотоаппаратлар, пинино ва роиллар, мебель, гўшт, қолбасалар, мол ёғи, сўт маҳсулотлари, ўсимлик ёғи, маргарин, чой, совун ва бошқа товарлар йиллик пландан ташқари ишлаб чиқарилди.

1957 йилда sanoat маҳсулоти ишлаб чиқариш планини бажариш соҳасида эришилган анча муваффақиятлар билан бир қаторда айрим тармоқларда жиддий камчиликлар ҳам мавжуд эди.

Қора металлургия прокати ишлаб чиқариш плани умуман бажарилгани ҳолда, прокати айрим турларини ишлаб чиқариш плани бажарилмади. Қўян ва пўлат эриши юзасидан белгиланган топшириқ бирмунча бажарилмади қолди. Машина ва ускуналарнинг базис турларини, дераза ойнаси, гўшт, темир-бетон йиғма конструкциялар ва деталлар, консервалар ишлаб чиқариш плани кам бажарилди, ammo лўтга қарамай, маҳсулотнинг аяа шу ҳамма турларини ишлаб чиқариш 1956 йилдагига нисбатан кўпайди.

Sanoatda ялпи маҳсулот плани умуман ошириб бажарилгани ҳолда, айрим иттифоқчи республикаларда sanoat маҳсулотининг базис турларини ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган топшириқларнинг бажарилиши таъминланмади. Жумладан, РСФСР да темир руда, қўян, пўлат, металлургия асбоблари, магистрал электровозлар, дераза ойнаси, консервалар ишлаб чиқариш, баллиқ овлани; Украина ССР да қора металлургия, 100 киловаттдан ортиқ кучга эга бўлган электродвигателлар, пар турбиналари ишлаб чиқариш; Беларуссия ССР да дераза ойнаси, гўшт, зигир толасидан тўқилган газлама ишлаб чиқариш; Ўзбекистон ССР да минерал ўғитлар, йиғирув машиналари, цемент ишлаб чиқариш; Қозғоғистон ССР да темир руда, тозаланган мис, цемент, консервалар ишлаб чиқариш; Грузия ССР да марганец рудаси, қора металлургия, жуи газлама ишлаб чиқариш; Озарбайжон ССР да пўлат трубаалар, синтетик каучук, шифер ишлаб чиқариш; Литва ССР да гўшт ишлаб чиқариш; Молдавия ССР да қанд ишлаб чиқариш; Латвия ССР да консервалар ишлаб чиқариш; Қирғизистон ССРда қанд, гўшт ишлаб чиқариш; Тожикистон ССР да гўшт, ўсимлик ёғи ишлаб чиқариш; Арманистон ССР да цемент, ип-газлама ва жуи газлама, гўшт ишлаб чиқариш; Туркменистон ССР да ўсимлик ёғи ишлаб чиқариш; Эстония ССР да гўшт, дераза ойнаси ишлаб чиқариш ва баллиқ овлани планлари бажарилмади.

Металлургия, ўрмон sanoati ва бинокорлик материаллари sanoatining базис корхоналари ҳамда тегишли сотув ташкилотлари халқ хўжалигини материал-техника билан таъминлаш юзасидан белгиланган планларнинг ва кўшимча топшириқларнинг бажарилиши таъминланмади, бу аса бир қанча корхона ва қурилишларнинг ишига салбий таъмир кўрсатди.

1957 йилда sanoat маҳсулотининг асосий турларини ишлаб чиқариши қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди:

1957 йилда ишлаб чиқарилган	1956 йилдагига нисбатан 1957 йилдаги процент
Қўян — миллион тонна ҳисобида	37,0
Пўлат — миллион тонна ҳисобида	51,0
Прокат — миллион тонна ҳисобида	40,2
Пўлат трубаалар — миллион тонна ҳисобида	4,2
Кокс — миллион тонна ҳисобида	48,6
Темир руда — миллион тонна ҳисобида	84,2
Қўмир — миллион тонна ҳисобида	463
Шу жумладан кокслайш учун қўмир	88
Қўмир брикетлари — миллион тонна ҳисобида	4,1
Сланецлар — миллион тонна ҳисобида	12,4
Торф (бу ҳисобга қолхозларда чиқарилган торф кирмайди) — миллион тонна ҳисобида	54
Нефть — миллион тонна ҳисобида	98,3
Газ — миллиард кубометр ҳисобида	20,2
Электр қуввати — миллиард киловатт-соат ҳисобида	209,5
Шу жумладан гидроэлектр қуввати	39,3
Минерал ўғитлар — миллион тонна ҳисобида	11,7
Кальцийлаштирилган сода — минг тонна ҳисобида	1618
Олтингурут кислотаси — миллион тонна ҳисобида	4,6
Автомобиль покрывалари — миллион дона ҳисобида	12,8
Этил спирти — миллион декалитр ҳисобида	157
Металлургия ускуналари — минг тонна ҳисобида	164
Химия ускуналари — миллиард сўм ҳисобида	0,9
Нефть аппаратлари — минг тонна ҳисобида	61
Пар ва газ турбиналари — миллион киловатт ҳисобида	4,1
Гидравлик турбиналар — миллион киловатт ҳисобида	1,3
Пар ва газ турбиналари учун генераторлар — миллион киловатт ҳисобида	4,1
Гидравлик турбиналар учун генераторлар — миллион киловатт ҳисобида	1,5

(ДАВОМИ ТУРТИНЧИ БЕТДА)

Белоруссия ССР қишлоқ хўжалик илғорлари кенгашида 1958 йил 22 январда

ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВ н у т қ и

Азиз ўртоқлар!

Коммунистик партия Марказий Комитети, Совет ҳукумати ва ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми номидан ўз меҳнатингиз туфайли юксак мукофотларга сазовор бўлганликларингиз билан сизларни ва республикаларингиз қишлоқ хўжалик илғорларини табриклашга ва кутлашга ижозат беришимиз. Коммунистик жамият қуриш соҳасида қилаётган одижаноб меҳнатларингизда сизларга янада муваффақиятлар тилашга, ижозат беришимиз. (Давоми қарсанлар).

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада ривожлантиришнинг базис вазибаларига тўхталиб ўтишдан олдин икки саволга жавоб бериш ўтмоқчиман. Брест областидан келган ўртоқларнинг бир гуруҳисини бундай савол беришти: «Брест обласи прокурови ҳалол ишлайдиган қолхозчиларнинг ва дангасаларнинг меҳнатига турлича ҳақ тўлашни таққилаб, тўғри иш қилишимиз? Бизнинг фикримизча, агар қолхозчи ёмон ишлаган экан, қолхозга зарар ёмон қилган экан, масалан, ҳосилни йиғиб-териб олишда нобудгарчиликка йўл қўйган экан, бу ҳол унинг меҳнат кунига тўланадиган ҳақини камайтириши лозим. Яна бир нарсани айтиб ўтишимизга сўраймиз, харомхўрлар, яъни ўзлари қолхозларда ишламай, меҳнатсиз пул топиш бўли билан кун қўраётган кишилар қачон ҳайдалади?».

Биринчи саволга жавоб бераман. Хўжаликни бошқариш масалаларига, жумладан, қолхоз даромадларини тақсимлашга прокуровининг қандай дахли борлиги менга равшан эмас. Артељ бойиқларининг эгаси қолхозчиларнинг, шунинг учун ҳам бу масалани улар ҳал қилиши лозим. Прокуровнинг бу масалаларга ҳеч дахли йўқ. (Қарсанлар).

Прокуров Совет Иттифоқи қонунларини муҳофаза қилиши лозим. Агар прокуров қонунсиз аралашган бўлса, бу билан у қолхозлар учун белгиланган тартибни бузишти. Даромадларни тақсимлаш ишига қонунсиз аралашган прокуров ўз хатосини ўзи тўғрилайди, деб ўйлаймиз.

Энди харомхўрлар тўғрисида. Мен Горькийдаги кенгашида бу ҳақда гапирганимда дангасаларга, ишпеқмасларга, касби нотайин бўлган, қандай манбадан фойдаланиб кун қўраётганлиги номаълум кун кишиларга нисбатан қандай чора қўриши масаласини ҳал қилиш ҳуқуқини қолхозчиларга, ишчиларга, хизматчиларга, бутун аҳолига бериб қўйишни кўзда тутиган қонуни прокати назарда тутиб гапирган эдим. Меҳнаткашлар бундай кишиларни текшириб қўришга ва агар улар ҳаққатан ҳам харомхўрлик билан яшаб, ўзларини тузатиб олишни истамаётганликларини аниқласалар, уларни ўз ораларидан чиқариб юборишга ҳаққондорлар. Мана шунинг ўзи харомхўрларни ҳайлаш дейилди. Демак, сизларнинг ўзларингиз дангасаларни ва юлгуларни топиб, уларга чора қўришларингиз лозим.

Биз ҳамма қолхозчиларнинг оғини оширишимиз, ҳар бир кишининг ҳалол меҳнат қилганидан бўлишига эришмоғимиз керак. Социалистик жамият аъзоларини кимки, ишдан бўйин тўлаётган бўлса, бундай кишини таъсир ўтказиш керак. Агар у маънавий таъсир ўтказиш натижасида ҳам ўзини тузатиб олмаса, бундай кишига қонунда кўзда тутилган чораларни қўриш керак. Бу масалалар сизларга прокуров ҳам ёрдам бериши лозим. Ана шунда прокуровнинг аралашуви фойдалани бўлиб қолди. Менинча, равшан бўлса керак?

Овоалар: Равшан. (Қарсанлар).

Эзи берилган саволларнинг бири бундай дейилди: «Қолхозларда бўриқчида боқиб учун чорва моллар сотиб олишга сарфланган пулларга даромад солиғи солинамизми, яъни шу пуллар солиқ солиналган даромадлар қаторидан чиқариб таллангани лозим деб ўйлаймиз. Молия органлари бундай қилишни истамаётганлар ва бу билан чорва моллар сотиб олиш планининг бажарилиш қилинига сабаб бўлиши лозим. Бу тўғрими?».

Буни тўғри ёки нотўғри деб айтмайман. Текшириб қўриш керак. Эҳтимолки, молия органлари тўғри иш қилаётганлар, эҳтимолки, нотўғри иш қилаётганлар. Балки қолхозчиларимиз ўзларининг давлатга кам тўлашларига имкон берадиган нарсанингиз тўғри деб ҳисоблайдилар. Лекин бундай қилиш давлат маффақатлари яўтақ назардан

СССР қишлоқ хўжалигининг ҳозирги тараққиотидаги характерли белги шунки, маҳсулот етиштириш тез суръатлар билан ўмоқда. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашнинг кейинги 3-4 йил ичидидаги ҳар йилги ўртача ўсишини бундан олдинги йиллардаги ўсиш билан таққослаб қарасак, ўртадаги фарқ янада катта эканлигини кўраемиз. 1954-1957 йилларда лон экинлари ҳосили 1950-1953 йиллардагига нисбатан ўрта ҳисоб билан йилда 27 процент кўп етиштирилди ва 22 процент кўп тайёрланди; худди шунингдек қанд лавлаги 37 ва 36, пахта 13 ва 12, зигир толаси 91 ва 98, сабаавот 39 ва 81, гўшт 26 ва 51, сўт 29 ва 62, жуи 25 ва 41 процент кўп етиштирилди, тайёрланди ва ҳоказо.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Ҳиндистон Республикасининг Президенти РАЖЕНДРА ПРАСАД Жаноб Олийларига

ДЕҲЛИ

Президент жаноблари, Ҳиндистон Республикасининг Миллий байрами муносабати билан совет халқи, СССР Олий Совети Президиуми номидан ва шахсан ўз номидан самимий табрик ва энг яхши истақларимизни қабул қилишингизни сўрайман. Совет халқи катъий аминдирки, мамлакатларимиз ўртасида ўрнатилган ва эндиликда халқаро миядеса кенг эътироф этилган тинч-тотув яшаш принципларига асосланган дўстона муносабатлар мамлакатларимиз халқлари ва умумий тинчлик савоати йўлида бундан буён ҳам муваффақиятли суратда ривожланади ва мустақамланади.

Президент жаноблари, шахсан Сизга сўхат-саломатлик ва бахт ҳамда Ҳиндистон дўстона халқининг туллаб-яшаниши чин кўнглидан тилашга ижозат бергайсиз.

К. ВОРОШИЛОВ.

Москва, Кремль. 1958 йил 24 январь.

Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри ЖАВОҲАРЛАЛ НЕРУ Жаноб Олийларига

ДЕҲЛИ

Бош Министр жаноблари, Ҳиндистон Республикасини аълон қилинган куннинг саккиз йиллиги муносабати билан Совет Ҳукумати номидан ва шахсан ўз номидан Сизни ва Сиз орқали дўст халқини ва Ҳиндистон Ҳукуматини самимий табриклашга ижозат бергайсиз.

Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасида тинч-тотув яшаш принципларига асосланган самимий муносабатлар аввалгадизек бундан буён ҳам халқларимизга ўртасидаги самимий дўстлик ва самарали ҳамкорлик намунаси бўлиб хизмат қилади, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Бош Министр жаноблари, Сизга сўхат-саломатлик ва бахт, шунингдек яхши дўстимиз — Ҳиндистондаги буюк халқнинг ўз мамлакатини ривожлантириш ҳамда туллаб-яшатишга бундан буён ҳам муваффақиятлар қозонишини чин кўнглидан тилайман.

Н. БУЛГАНИН.

Москва, Кремль. 1958 йил 24 январь.

Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри ЖАВОҲАРЛАЛ НЕРУ Жаноб Олийларига

ДЕҲЛИ

Бош Министр жаноблари, Ҳиндистон Республикасини аълон қилинган куннинг саккиз йиллиги муносабати билан Сизга ва Сиз орқали буюк ҳинд халқига совет халқи номидан ва шахсан ўз номидан энг самимий табрик ва энг яхши истақларини йўлашга ижозат бергайсиз.

Совет Иттифоқи халқлари шу тантанали кунда бизни Ҳиндистон Республикасини билан бодловчи дўстлик ва қардошларча ҳамкорлик муносабатлари ҳар иккала мамлакат халқларининг маффақатларига ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизлик ишига муваффақиятли суратда хизмат қилади, деб қайда қилиш билан бахтиёрдирлар.

Совет кишилари шунга аминдирларки, Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи тинчлик-севарлик маффақатларининг умумийлигига асосланган Ҳиндистон-Совет ҳамкорлигининг янада ривожланиши инсониятнинг янги уруш хавфининг олдини олиш учун ва давлатлар ўртасидаги муносабатларга тинчлик ва ҳамкорлик сибастининг тантана қилиши учун олиб бораётган одижаноб курашида бундан буён ҳам муҳим фактор бўлиб қолади.

Бизнинг улур қўшимиз ва дўстимиз — меҳнатсевар ҳинд халқининг Ҳиндистон Республикасини ривожлантириш ва яшатиш йўлида бундан буён ҳам муваффақият қозонишини, шунингдек шахсан Сизнинг сўхат-саломат ва бахтиёр бўлишингизни чин кўнглидан тилайман.

Н. ХРУШЧЕВ.

Москва.

1958 йил 24 январь.

